

SMAASTYKKER.

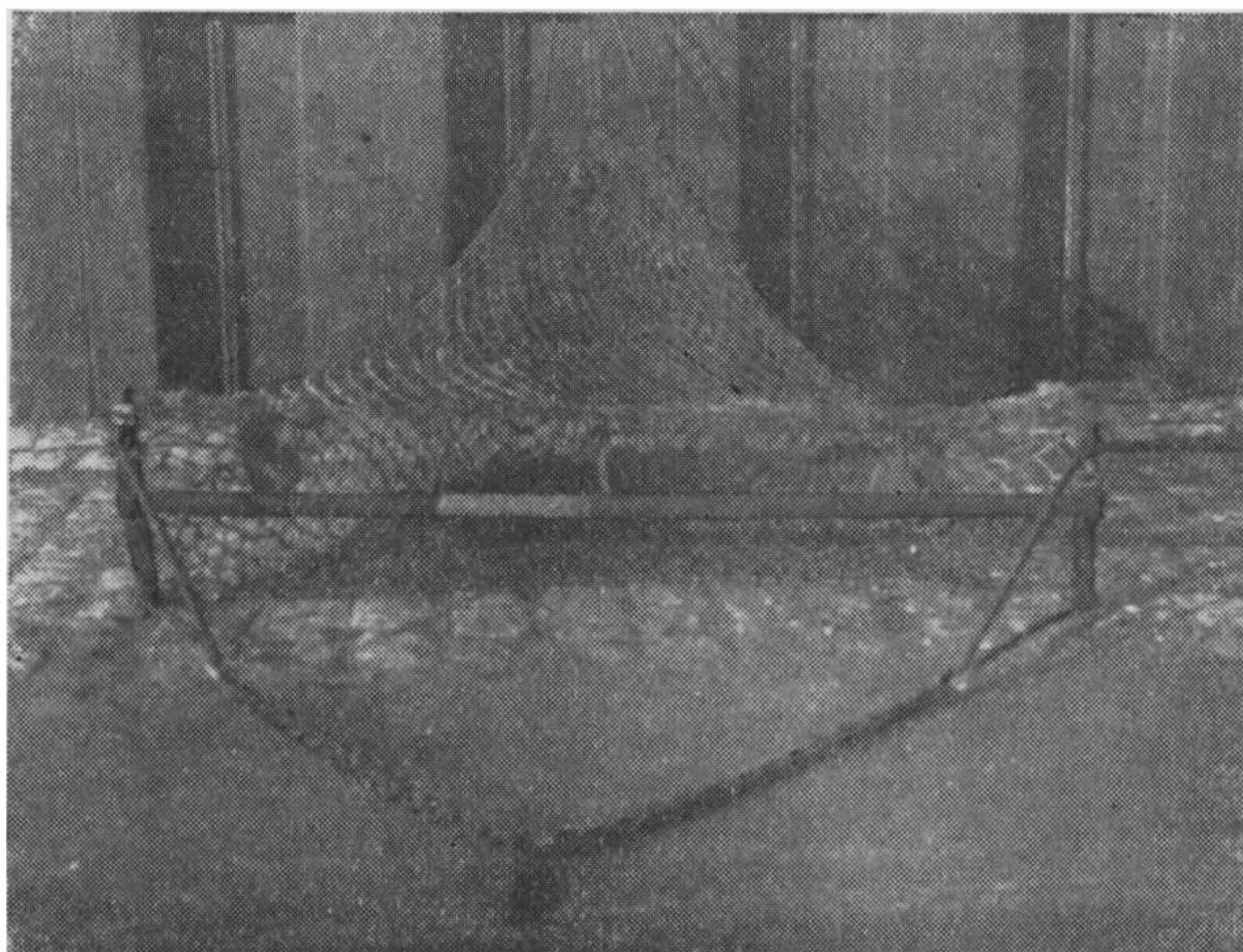
Blaamuslingskrabning.

I 1943 anlagde to Fiskeeksportører i Esbjerg et Blaamuslingekogeri. De engagerede 14—15 Trawljoller, som bruges til Indenskærsfiskeriet, til at skrabe, fiske Muslingerne. Nu blev de taget i Strømløbene imod tidligere, da de blev samlet paa Flakkerne og brugtes som Gødning.

Fangstredskabet var et Trawl (Skraber), hvoraf Bommen og Benene var af tynde Jernrør (Vand eller Gasrør), Underdelen af Trawlet var af tynde Jernringe 5 cm i Diameter sammenføjede med mindre Ringe, 2 cm. Overdelen var af svært Trawlbindgarn (Twain), en Jernkæde som Grundreb og en tynd Staalwire som Slæbetrosse.

Der var tre Størrelser paa Trawlet: 1,25 Meter Bomlængde til de mindre Joller med lille Maskinkraft, 1,50 Meter til de større og 1,75 Meter til de største med kraftigere Maskiner. Længden af Trawlet var ca. 2 Meter, og et Trawl kostede 2 a 300 Kr. efter Størrelsen, og der skulde jævnlig udskiftes Ringe, da det sled haardt paa Trawlets Underdel at blive slæbt hen over Muslingeskallerne.

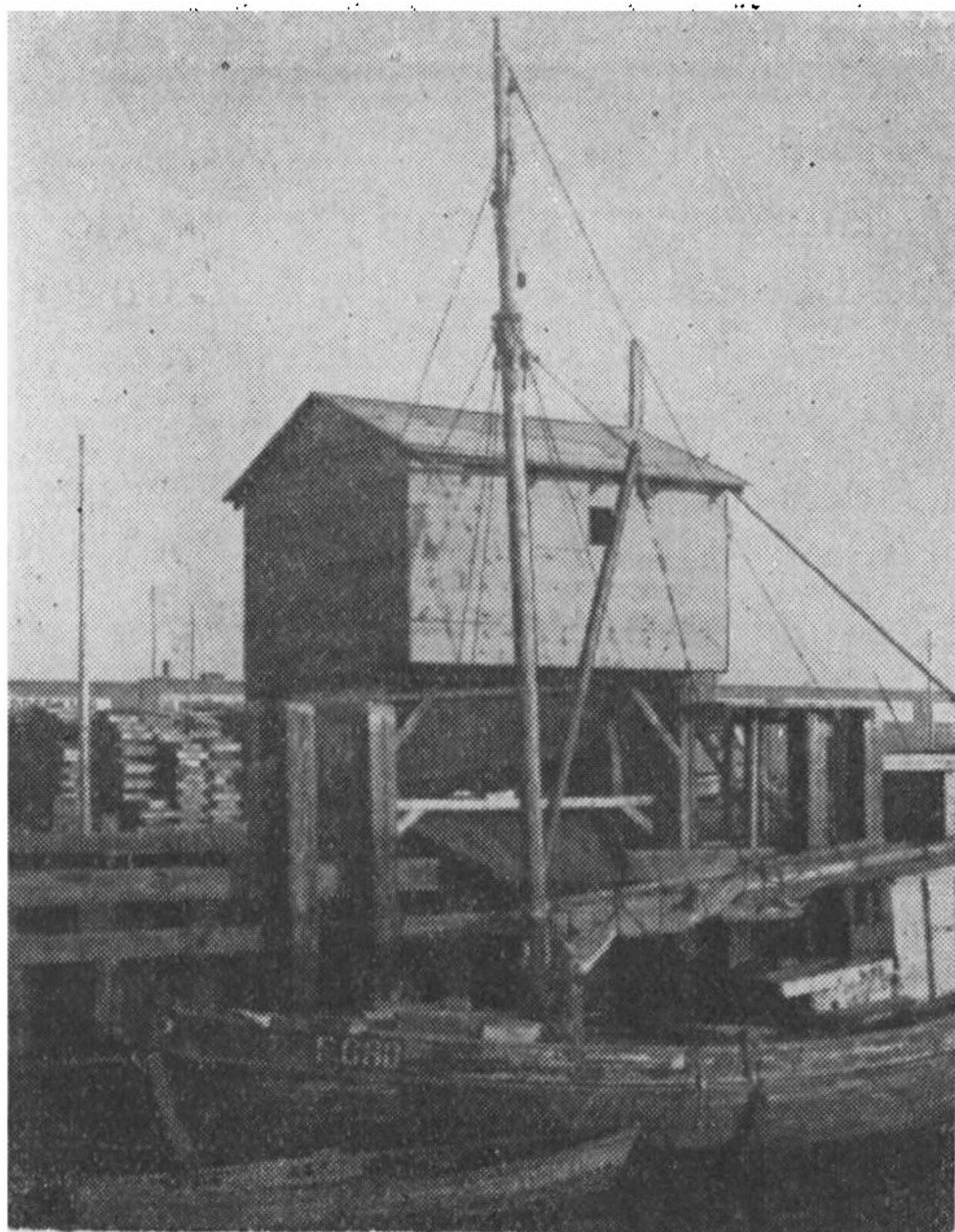
Muslingerne trawledes i Dybet mellem Hjerting

Trawl til Blaamuslingeskrabning i Vadehavet.
Jernkæden, som skraber paa Bunden, ses forneden.

og Langli; de mindre Joller kunde trawle ca. $\frac{1}{2}$ Tons i Timen, de større ca. 1 Tons. Jollernes Størrelse var fra 2 til 6 Tons. Naar de saa havde Last, sejlede de til Esbjerg Havn, hvor der i Fiskerihavnens 4 Bassiner var opført en Træbygning, hvor Muslingerne oplossedes. Ophivningen skete ved en Elektromotor, som een Mand betjente, en anden tog Lossespanden ind og styrtede Skallerne i en Nedfaldsskakt, en tredje skovlede Skallerne fra Tromlen og to Mand læssede paa Vognen.

Naar Skallerne var styrtet i Nedfaldsskakten, faldt de ned i en Tromle-Sigte, som var af Jernstænger med 2 cm Vidde mellem Stængerne. Tromlen var omsluttet af Jernringe. Denne Tromle eller Sigte laa i skraa Stilling og roterede, naar der lossedes, og samtidig pumpedes der Vand op af Havnen, som styrtede ned mellem Skallerne, som ved

Huset, paa Esbjerg Havn, hvor Blaamuslingerne blev opløst. Jerntromlen i skraa Stilling kan ses under Huset, og en af de største Trawljoller ligger ved Bolværket.

Sigtens Roterings skylledes rene for Klæg, og ligeledes sigtedes de smaa Skaller og andet Affald fra; det gled ned i en Pram, sejledes ud i Dybet og kastedes ud, da det var værdiløst.

Der kunde losses 4 a 5 Tons i Timen, og Muslingefiskerne fik 45 a 50 Kr. pr. Tons renskyllede Skaller.

Naar Blaamuslingerne kom til Kogeriet, kom de i store Beholdere (Autoklaver) og kogtes ved Damp i 15 Minutter, saa var Muslingerne kogte, og Skallerne kunde aabnes. Saa kom de ind til et Hold

Kvinder, som pillede Muslingerne ud af Skallerne, derpaa til et andet Hold som pillede dem rene for alt Affald («Skæg»).

Naar Muslingerne var vejjet, blev de afkølet i koldt Vand i 20 Minutter. Efter Afkølingen kom de i smaa Tønder og let saltet. Derefter sendtes de til Udlandet. Kogeriet kunde behandle ca. 40 Tons Skaller i Døgnet og blev drevet med 2 Hold Arbejdere, 8 Timer til hvert Hold. Paa hvert Hold var der beskæftiget 90—100 Kvinder, som arbejdede paa Akkord, og hvoraf de mest rappe paa Fingrene kunde tjene indtil 120 Kr. i Ugen. Der var beskæftiget 15 a 16 Mand ved Kogeriet. Affaldet (Skæget) blev kørt til Oliemøllen, hvor det blev lavet til Gødning. De tomme Skaller blev kørt ud i Teglværksgravene. I Efteraaret 1944 standsede Kogeriet.

Atter har der været Hause i Blaamuslingskrabningen i Vadehavet, som der ogsaa var i forrige Verdenskrig. Udelukket er det vel ikke, at der under normale Forhold kunde blive et stabilt Marked for Blaamuslinger som Næringsmiddel, naar de rette Konserveringsmetoder blev indarbejdet.

P. M. Gundesen.

En Smugleraffære.

Tre Strandløbere, Chresten Bertelsen, Mads Pedersen og Mads Kjeldsen, der opererede under Varde Toldsted langs Ho Bugten syd paa til Hjerting